

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisti se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Rusko-japonska vojna.

Mnogo so si prizadevali Japoncem prijazni židovski in angleški časniki, da bi spravili v svet poročila o japonskih zmagah, ali sedaj pa le polagoma priznavajo, da je bila večina brzoglavk o velikanskih japonskih uspehih izmišljena. Sveda šlo se je za to, da bi se valed neugodnih poročil gospodarsko stanje Rusije pokazalo v slabi luči, da bi ruski papirji začeli padati in bi se koncem konca Rusiji onemogočilo dobiti posojila, ako bi ga potrebovala. Toda prekmalu se je pokazalo, da so bile vse te vesti večinoma iz trte izvite in da je pravzaprav dosedaj imela Rusija večje uspehe na bojnem polju kakor pa Japonska.

Angleški časniki so prinesli vest, da se je Japoncem posrečilo izkrcati večje število svojih vojakov pri ruskem trgov. pristanišču Daljnu, toda ta vest se nikakor ne potrjuje, pač pa se uradno potrjuje vest, da so Japonci izkrcali na Ljantungu okrog 6000 svojih vojakov, misleč, da Rusov ni v bližini, toda zmotili so se, kar naenkrat jih je obkolilo okrog 12000 Rusov. Z največjimi težavami se je posrečilo sicer Japoncem svoje vojaštvo zopet spraviti nazaj na ladje. Le dva polka se nista mogla več pravočasno rešiti. Ruski kozaki so jih popolnoma obkolili in jih okrog 2000 posekali.

Tudi poročila o pomorskih bitkah pri Port Arturju so bila zelo lažljiva. Sedaj poroča neki angleški poročevalec ki Rusom gotovo ni preveč prijazen, da je pri drugem napadu na Port Artur imela japonska mornarica precejšnje izgube. Japonci so izgubili eno veliko bojno ladjo in eno

križarico ter več torpedovk. Rusom je bila le ena ladja poškodovana, ki pa je sedaj že popravljena. Tudi vse ruske ladje, ki so bila pri prvem napadu na Port Artur poškodovane, so sedaj že popravljene.

Ruske ladje, ki so bile v vladivostoškem pristanišču, so odplule na japonsko obrežje. Vest o bombardiranju japonskega mesta Hakodate se potrjuje. Nadalje trdijo poročila, da se namerava to brodovje združiti z bojnimi ladjami, ki prihajajo iz Evrope. Ravnotako se poroča, da je tudi portartursko brodovje zapustilo luko. Ako se posreči celemu ruskemu brodovju, da se združi, potem bi bila Rusija tudi na morju močnejša kakor Japonska. Vsekako pa se je s tem, da je rusko brodovje zapustilo Port Artur, prekrizal japonski vojni načrt, po katerem se je nameravalo zapreti ruskemu brodovju izhod iz luke in medtem izkrcati večje število vojaštva v Koreji.

Poročilo, da so Rusi napadli japonske transportne ladje, pri čemer se je potopilo 7000 Japoncev, se sicer uradno ne potrjuje, potrjuje pa to poročilo ameriški konzul.

Mnogo se je tudi že pisalo o razrušenju železnice v Port Artur. Toda tudi to poročilo je izmišljeno. Vse ruske postojanke okrog Port Arturja so zvezane s trdnjavo po brezžičnem brzoglavju. Železnica je dobro zastražena, da je vsak japonski napad nemogoč.

Vse se pač povprašuje, koliko časa bo neki trpela vojska. Odgovoriti na to vprašanje pa ni preveč težko. Nekdo ga je rešil tako-le: Dokler bo kaj denarja. — In imel je popolnoma prav. Vojna stane denar, ali denarja na Japonskem ni ravno preveč. Kakor trdijo izkušeni finančni po-

litičarji, bi Japonska že v par mesecih morala najeti posojila, dočim Rusija lahko operira s svojim denarjem nad tri leta, ne da bi ji bilo treba najeti posojila. Ker Japonska dosedaj še nima bogve kakih uspehov in jih v prihodnje tudi najbrž ne bo imela, ji bo najetje posojila delalo veliko preglavico. Ako pa denarja ne dobi, je vojna nemogoča. V petih ali šestih mesecih se bo pa tudi najbrž dogodilo, da Japonci ne bo treba denarja za vojsko, ker bo do tedaj stvar za njo že popolnoma izgubljena. Saj je pač nemogoče, da bi japonski pritlikavec izpodnesel ruskega velikana.

Izmed najnovejših poročil prijavljamo sledeče:

London 17. svečana. Japonska vlada je od korejanske vlade dobila dovoljenje, da smejo njene čete skozi Korejo. O vojaškem položaju se poroča, da bode tekoči teden vkrcanih 100 000 japonskih vojakov na Korejo. V vseh lukah jih čakajo japonske ladje. Strogo tajno je, v katerih korejskih lukah se bodo izkrcali.

Petrograd 17. svečana. V Port Arturju ni nikakih prememb. Polkovnik Pavlov je reko-gnoscoiral reko Jalu in pravi, da od Ngan tunga do Čangsonga ni Japoncev. V Gensanu so veliko množice Japoncev. Med kitajskim prebivalstvom je nemir. Kitajci so ustavili svoja dela pri železnici ter nočejo delati dalje, niti živil in živine prodajati Rusom. Rusi so uvedli strogo kontrolo nad kitajsko pošto in brzoglavom.

London 17. svečana. Današnji listi prijavljajo nebroj dolgih poročil o bitki pri Port Arturju. Značilno je posebno poročilo Japoncem fanatično naklonjene „Times“. Ta list pravi, da

LISTEK.

Na pustni torek.

Spisal Rob. Košar.

I.

Najveselejši dan, takorekoč največji praznik v letu je za naše preprosto ljudstvo brez dvoma pustni torek. Ta dan oživi na kmetih vsaka duša.

Rano zjutraj so vzeli oče „čutaro“, vtaknili velikanski starodavni kletni ključ v veliko torbo — spodnji del ključa z luknjo gledal je še iz torbe — in tako oboroženi so jo udarili proti vinogradu. Med potjo so se pazno ogibali največjega blata, kar sicer ni bila njih navada. Z mogočnimi črevlji in trdimi koraki naredili so „čof, čof“, da sta blato in voda brizgala daleč na okrog. Danes pa si niso hoteli oblatiti črevljev.

Ko so napolnili čutaro z vinom, naredili so še velik požirek „boljšega“, zaklenili s smehljajčim obrazom nizka kletna vrata in jo mah-nili nazaj proti domu. Jabolki nam niso prinesli — tudi vprašali nismo po njih.

Nobene kletve, nobene hude besede, niti karajočega pogleda nismo opazili ves dan pri njih. Vse je bilo svečano, kakor bi čutili, da bi danes s kletvijo ali hudo besedo omadeževali lastne in svečane občutke podrejene jim družine.

Hana opravila šla so navidezno stari tek, ali vendar je opravljal vsak svoje delo z nekako

tihim veseljem. Stari, na eno oko slepi in že nekoliko glubi hlapec zapel si je celo „staro vojaško“, ko je pokladal konjem. Ti so ga začudeno pogledovali, češ, kaj pa je tebi danes stari sitnež, da si pozabil običajnih kletvic. Popoldne so si oblekli oče boljše suknjo, ter pohajkovali s pipo v ustih zdaj po kuhinji, zdaj po sobi ali hlevu, zdaj krog hišnih oglov. Hlapec si je po kosilu umil roke, oblekel nedeljsko srajco in zeleni telovnik z velikimi koščenimi gumbi ter postajal z roko v hlačenem žepu in „cigaro“ v ustih (bila je še prihranjena od zadnje nedelje) okolu hleva. Tudi dekla si je vzela boljše krilo in v tem je šla celo dojit. Mati so bili v kuhinji ter pražili in pekli ves božji dan. Otroci pa smo se sukali okolu njih, čakaje, da se po nesreči krapčič. Z velikim krikom pozdravili smo vsakega nesrečneža, ter ga neusmiljeno raztrgali. — — —

Polagoma se je spuščala noč na zemljo. Oče so prižgali luč, dekla je pokrila mizo s svežim, snežnobelim prtom, razpostavljala kroč-nike, rožljala z vilicami, žlicami in noži, hlapec je sedel za pečjo in pušil pipo, mali pa so smukali iz kuhinje v sobo, iz sobe v kuhinjo, ali v shrambo in klet. Govorilo se je malo, še mi otroci smo bili mirni. Celotni dan, naš štiriletni bratec, ki je bil od zadnjega „plena“ še masten okolu ust, je molčal. Z zbranim duhom smo pričakovali „nečesa“. — — —

Nakrat se odpro duri in zmagonosno postavijo mati polno skledo zlatorumenih krapčičev na mizo.

Otroci smo planili kvišku, oče so vstali in pristopili k mizi, hlapec je urno odložil pipo, hitrejših korakov kakor navadno približal se mizni klopi ter se z neko rajsko milino v obrazu vsedel na določeni prostor, kjer si je z žuljavo roko popravil štrleče ščetine okolu ust; dekla je sedla nekako samozavestno poleg hlapca, ko si je s koncem predpasnika obrisala usta in požrla slino, ki so se ji nabrale. Vsem so se svetile oči in najraje bi otroci s starim hlapcem in deklo vred planili na polno skledo; ali čakati smo morali očeta.

Ko so se pogladili po bradi in se popraskali za ušesom, segli so polagoma v skledo, vzeli krapčič, ga razdvojili, vtaknili eno polovico v usta, drugo pa položili na mizo. Otroci smo gledali očeta kakor očarani in vsak se je v srcu jezil, da ni — oče. Ali to čustvo nam je kmalu minilo. Mati so položili sebi in vsakemu otroku po dva krapčiča na krožnik in to nas je spravilo zopet v stari tir. Zdaj bi imel priti hlapec na vrsto. Ali kakor mu ne bi bilo mar krapčičev, počakal je še nekoliko, potem je globoko vzdihnil in segnil počasi in previdno z nekoliko tresočo se roko po — največjem krapčiču. Tudi dekla obrisala si je še enkrat usta, počakala še nekoliko, potem pa planila naglo po — najbližnjem. Zdaj je imel vsak svoj krapčič. In kakor bi s tem odstranili moro, ki je tlačila ves dan našo dušo, postali smo živahni in veseli; začeli smo govoriti, šalili se in norčevali. Največ je pripovedoval stari Tomaž, ki ob nedeljah in praznikih še zinil ni.

je bilo v tisti bitki poškodovanih enajst ruskih ladij, Japonci pa so izgubili 16 ladij.

Berolin 17. svečana. V Tientsin se poroča iz Niučvanga, da je železnica v Port Artur ne-poškodovana. Poroča se o hudih bojih ob reki Jalu — Aleksejev je zapustil Port Artur ter se podal v Mukden, poveljstvo v Port Arturu pa je oddal namestniku. Od Tsin-hvang-tava v čilskem zalivu se je čulo včeraj gromenje topov. Sodi se, da je bila ondi pomorska bitka.

Petrograd 17. svečana. „Svjet“ izjavlja, da se vojska odloči pred Sčulom. Miru ne bo prej, dokler Rusija ne dobi protektorata nad Korejo, in dokler ne bodo ruske posadke v Masamphu, Sčulu, Mokphu, Čemulpu, Čimaruphu in Gensanu.

Petrograd 17. svečana. Iz Port Arturja se poroča, da so Japonci spravili že 60.000 mož v Gensan, da bi ž njimi udrli v Mandžursko. Ruska mobilizacija se hitro in v redu vrši. V Port Arturu je razglašeno obsedno stanje. Vodstvo ruske armade je prepričano, da Port Arturja sploh ni mogoče zavzeti.

Berolin 17. svečana. Poroča se, da je oddelek japonske armade v petek zopet poskušal izkrcati se v Port Arturu. Kozaki so napadli izkrcane Japonce ter jih 3500 pobili.

Berolin 17. svečana. „Köln. Zeitung“ prijavlja uradno poročilo, da so vesti o izkrcanju japonskih vojakov na ruska tla popolnoma izmišljene. Na ruskih tleh ni ne enega japonskega vojaka.

Petrograd 17. svečana. Vsi japonski poskusi, da bi izkrcali pri Port Arturu vojaške čete, so se ponesrečili z znatnimi izgubami Japoncev.

Petrograd 17. svečana. Vesti, da pošlje Rusija baltiško ali črnomorsko brodovje v Azijo, so neresnične.

Reka 17. svečana. Ruska vlada je v tunkajšnji tovarni torpedov naročila veliko množino torpedov. Šest teh torpedov je včeraj odšlo v Petrograd.

Pariz 17. svečana. Vsa poročila iz vzhodne Azije potrjujejo, da pride v kratkem do velike bitke na suhem. Iz Čifu se poroča, da Rusi silno hite s pomnoževanjem svojega vojaštva na reki Jalu. Potovalci pripovedujejo, da so prišle v Harbin velike množice ruskih vojakov. Istemu listu se iz Petrograda poroča, da Japonci tudi delujejo z veliko hitrostjo pri razvrščevanju svoje armade in da smo na predvečerju velikih dogodkov. Petrogradski krogi so mnenja, da bo vojna v 6 mesecih gotovo končana s popolnim oslavljenjem Japonske, ki ne bo imela nobenega denarja. Japonska je doslej izkrcala 120.000 mož na Koreji.

Temelj za blagostanje kmeta.

Navodilo, kako naj kmet za svoje rastline zbira hrano in kako jim naj hrano podaja. Spisal I. Bele, potovalni učitelj v Mariboru. — Maribor, 1903. Založba in tisk tiskarne sv. Cirila. — Cena 40 v.

To je prav priročna, 108 strani obsegajoča po vnjanosti molitveniku podobna knjižica, ki je ravno izšla ter mora razveseliti vsakogar, koji se zanima za napredno kmetovanje in gospodarstvo vobče. Ni ga predmeta v kmetijski stroki, ki bi se zlasti v zadnjem času toliko premleval, kakor ravno ta: gnoj in gnojenje. Zato nam je pa ta knjižica tembolj dobro došla, osobito še tudi raditega, ko vemo, da jo je pisal mož strokovnjak, ki pozna kmetijsko-gospodarski položaj naših pokrajin do jedra.

Delo je namenjeno našemu kmetovalcu v pouk, torej se ima v prvi vrsti uvaževati njega praktična vrednost za naše dejanske kmetijske razmere, t. j. njega vsebina, ne toliko oblika knjižice. Leposlovca ta ne more zanimati.

Zdravnik mora določiti vzrok bolezni, potem šele zdravi. Ravnotako mora tudi kmetovalec najti vzroke hiranju rastlin, če hoče imeti od njih koristi, ker jim sicer ne more pomagati. Zdravnik mora poznati človeško telo do najmanjše žilice, da uspešno leči, a slično mora tudi kmetovalec vedeti kaj več o rastlinskem življenju da gospodari v naprednem smislu. In kolikokrat je ravno slabo gnojenje krivo, da se kmetuje z zgubičkom, ker mnogi ne upoštevajo resničnega dejstva, da je gnoj, najsibo še tako smrdljiv, kmetovalcu podlaga dobičkonosnega gospodarstva in zaklad čisto posebne vrednosti, ako ravna ž njim pravilno ter ga dobro uporablja. Koliko se greši pri nas v tem oziru, pove jasno knjižica vsakomur, ki jo pazljivo prebira.

G. Bele jo je dobro pogodil, ker spočetka razpravlja o rastlinskih sestojinah ter njih medsebojnem razmerju. To je potrebno vedeti, da razumemo „tajnosti“ umnega gnojenja.

Zemlja je različna, ravnotako so po svojstvih i druge rastline različne ter se ne sponesejo na vsaki zemlji enako dobro. Včasih smo v splošnem poznali le hlevski gnoj in kompost, a danes uporabljamo z velikimi uspehi tudi umetna gnojila, za koja se vнемajo bolj in bolj tudi naši kmetovalci. Dokler pa ne ravnajo s hlevskim gnojem itd. drugače, kakor je žalibože pri nas v navadi, je gospodarska nesmisel izdajati denar za draga umetna gnojila, ker se jim z gnojišča izgublja za rastline najboljše redilne moči, ki bi jih sicer ne bilo treba kupovati z umetnimi gnojili. Torej najprvo dobro gnojišče

in potem šele umetna gnojila, brez kojih napredni kmetovalec ne more uspešno gospodariti, kajti danes je treba na istem prostoru več in boljših pridelkov, da se dobro izhaja in se ni bati „gospodarske jetike“.

Da se umejo gnojila uspešno uporabljati, treba je precej znanja; saj se je razvila takorekoč veda zase v tem oziru. Gospodu piscu se je še dobro posrečilo, celo snov skrčiti ter preustrojiti v razmerno lahko umljivo obliko, tako da najdeš v tej pripravi knjižici vse, kar po trebuješ. Veliko so vredni na več mestih dobri primeri, ki predmet kaj dobro nazirajo ter tolmačijo.

Toplota, mokrota in svetloba so „zidarji“, redilne snovi so pa „zidivo“ rastlini. V zemlji nakopičenih redilnih snovi zmanjka, kakor zmanjkuje gospodinji zaloge jedil z vsako južino. Štiri najvažnejše redilne snovi: dušik, fosfor, kalij in apno mora kmetovalec poznati tako dobro, kakor pozna svoje prijatelje. — Živinski gnoj je rastlinam to, kar je človeku kruh; a za delavca je kruh še bolj tečen, če ga maže z maslom ali ima poleg njega še kos slanina za prigrizek. Umetna gnojila so živinskemu gnoju „maslo“ in „slanina.“

Vinogradniki, ki gnoj pregloboko podkopavajo, so podobni istim, ki denar zakopavajo, mesto da bi ga porabljali plodonosno. Oni so pač mnenja, da jedo rastline gnoj tako, kakor je vol seno. Polju brez gnoja dela kmet tlako; dobro gnojeno polje ga pa dobro plačuje, četudi manj dela.

Kmetovalec, ki pušča gnoj v majhnih kupih po polju, je podoben živinorejcu, ki včasi prekrmi, včasi pa revno prestrada svojo živino. — Dušik v solitarni kiselini je velik potepuh, ker se v zemlji kar hitro zgublja. Krompir črti zelo klorove soli, zato se mu neposredno s kajnitom ne sme gnojiti. Žitne rastline so najbolj požrešne glede dušika v mladosti. — Kakor voznik konja z bičem še bolj zdela (zmuči), tako apno prisili zemljo, da odda hitreje svojo moč...

Potrebni so poskusi, ki jih knjižica priporoča ter opisuje, da se določijo vsaki zemlji in vsaki rastlini gnojila iste kakovosti in množine, kakor jim pritičejo v čisto gotovih razmerah. Zanimivi in poučni so mnogi pregledi, ki se s svojimi podatki nanašajo na umno gnojenje, a kmetovalca vzpodbujajo k resnemu gospodarskemu razmišljanju, računanju, delu... Tu najde ključ tajnostim, ki mu menda dosedaj niso bile pristopne, kakor pravi pisatelj sam.

Tiskovnim pomotam smo že tako vajeni, da jih ne omenjam posebej, da le bistveno ne škodijo dobri stvari. Na str. 68., kjer se ločijo

Ko je zadnji krapčič srečno smuknil po goltancu, prinesli so oče vina, mati pa pečenke, solate, potice in pogače in Bog ve kaj še.

Očetu se je žarel obraz, materi se je smehljala duša, nam otrokom je bilo srce gori pri grlu, hlapec pa je zadovoljno prikimal vsaki besedi ter tuintam nekako boječe od strani pogledoval doklo, kakor bi hotel reči: Ej, Mica, kako „fejst“ si danes, še stari Tomaž bi te ljubil. Ona pa se mu je poredno nasmehnila in mislila isto: Glej ga Tomaža, še ni preneumen danes, ne!

Tako smo jedli in pili in se radovali do pozne noči. — — —

II.

Ob koncu naše vasi je stala napol razdrta koča. Samo levi del, v katerem je stanoval stari Martin, je še imel streho; desna stran je bila popolnoma razvalina; golo tramovje ostale strehe štrlelo je v zrak, liki rebra pol segnite mrhovine. Ostalo zidovje na levi strani je imelo eno okno, in to je bilo zabito. Železja ni bilo več na njem in vetrovi bi si kaj lahko izmislili nerodno šalo. V teh razvalinah je torej stanoval stari Martin. Desno steno njegove sobe mu je sezidala Nana na ta način, da je pokladala opeko na opeko, kamen na kamen in pazila pri tem početju na pravilno vez. Luknje in špranje je zadelala z mahom in listjem.

V sprednjem delu sobe, tam kjer so bile stene še najbolj močne, stala je postelja. V zemljo zabiti štirje stebri, čez pa pribite prekle (late), na te položene deske, nekoliko listja in mahu

ter stara raztrgana odeja — to je bilo ležišče starega Martina. Poleg postelje je še imel štor, na katerega so mu postavljali jestvine. Postelji nasproti visel je star vojaški plašč, s kojim se je pokrival ob hudi zimi, nad njim pa vojaška kapa, na kateri se je svetil velik meden gumb s predrtim F. J. I. To je bila vsa oprava.

V tej sobici je lažal že pet let. Leta 1878. je bil v Bosni; tam ga je pri Maglaju zadela kroglja in ko je čez mnogo mesecev nekoliko okreval, prišel je domov ter delal pri ljudeh za težaka; ali ozdravel ni več popolnoma — vedno je bolehal. Pred petimi leti odprla se mu je zopet rana na nogi, kamor ga je zadela sovražna kroglja. Ker ni imel več staršev ne sorodnikov, legel je v to kočo in od tega časa ga ni bilo več iz nje. Le tuintam so ga prisilili pomladni solnčni žarki, da se je z velikim naporom in silnimi bolečinami izvlekel iz postelje na hišni prag. Zadnje leto pa tudi tega ni več storil. Noga je takorekč gnila.

Stara Nana, občinska reva kakor on, mu je bila za postrežbo. Tudi ona je bila bolna; imela je protin, ali vendar je še lahko hodila od sosedu do sosedu. Vsak dan mu je prinesla hrane iz druge hiše, preskrbela ga s svežo vodo, ter posedavala po nekaj uric kraj njegove postelje, na onem štoru. Stari Martin pa je pripovedoval o hudih Turkih, o krvavih pobojih, o turških ženah, kojim še mož ne sme pogledati v obraz, o divjih pesjanih, koje je videl doli v Bosni, o vojaškem življenju, o nekdanji mladosti in sedanji revščini. Stokrat je že slišala te pri

povedke, ali vsakokrat jih je radovoljno poslušala vnovič. Ni se hotela zameriti revežu. In če mu je kanila solza spomina in žalosti iz pol zaprtega očesa v sivo brado, porosilo se je tudi njeno oko in v srcu je začutila neko bajno veselje, neko tajno zadovoljnost: Revica sem, največja revica vseh vasi daleč naokrog ali hvala Bogu — pri tem je pogledala proti nebu in zahvalno vzdihnila — ti si še revnejši od mene. In v takih trenutkih je stopila k njemu ter ga pomilovalno pobožala po velem licu.

Ker mu je bila edino človeško bitje na zemlji, ki se je prilagodilo vsaj nekaj uric njegovemu razoranemu duševnemu stanju, pričakoval jo je vsak dan nestrpno. — — —

Ko mu je prinesla danes kosilo, se ni ustavila kakor navadno. „Ti Martin“, mu je rekla, „danes pa nimam časa, pustni večer je in so sedova Liza me je naprosila, da ji pomagam.“

„Le idi, idi“, rekel je čemerno stari Martin, „ne zadržujem te!“

Ko mu je popravila vzglavje, odšla je. „Še danes je siten“, mislila si je. — — —

Nekaj časa je lažal stari Martin mirno v postelji, gledaje nepremično v strop. V duši je zavidal zdravje stari Nani in v srcu je želel, da bi bila v istem stanju kakor on. Bila bi vsaj dva taka reveža na svetu.

„Kako hitro se je obračala danes, kako urno je stopala po sobi“ — — —

To čustvo je postajalo vedno silnejše in silnejše z železnimi okovi je stiskalo njegovo srce, na prsi mu je leglo težko kakor svinec.

umetna gnojila v taka, ki imajo po več redilnih snovi, vidimo, da je govora le o prvih. Natančna, pregledna razdelitev snovi je potrebna vsakemu takemu delu. Marsikaj bi se dalo še bolje pojasniti s skicami, ki jih pogrešamo osobito pri odstavkih: hlev, gnojišče, mešanje umetnih gnojil itd. Dr. Wagnerjevi peskusi na str. 83. se nanašajo gotovo na en oral polja, ni vse eno, pa se je pomotoma izpuščalo. No, to so malenkosti, da ne pridejo niti v resen poštev.

Vsakteri strokovnjak, ki se temeljito bavi s tem vprašanjem, mi mora pritrditi, da je to delo g. Beleta sploh eno najboljših, kar jih ima kmetijsko-strokovna literatura v takem obsegu za kmetovalca. Knjižica je zelo poceni, da si jo nabavi lahko tudi ubožnejši, a poplača se mu tisočero, ako vsprejema njene nauke. — Kmetijska in druga društva, nabavite si jo za svoje knjižnice!

Izbi, dragi kmetovalec, pa bodi v hiši drugi — „molitvenik“.

Celjske in štajarske novice.

— „Celjski Sokol“ naznanja svojim članom, da se bodo vadile proste in redovne vaje za II. izlet slovenskega Sokolstva v Ljubljano vsako soboto zvečer od tričetrt na 9 do 10, pozneje pa tudi po 2krat in 3krat na teden. Vabijo se vsi bratje, ki se nameravajo udeležiti tega izleta, k prvi vaji v soboto dne 20. t. m. v telovadnico okoliške šole.

— Na občni zbor slovenskega obrtnega društva, ki se vrši v soboto, dne 20. t. m. ob 9. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“, se vsi udje vabijo in opozarjajo, da se ga gotovo udeležijo. Odbor.

— Za dijaški dom v Celju, poslal je prof. g. Ivan Maselj v Rudolfovem nabrani znesek po 31 K, katerega so zložili: Neimenovan, 2 K.; prof. Skopal, 2 K.; prof. Virbnik, 2 K.; prof. Jeraj, 10 K.; prof. Maselj, 5 K.; prof. Wester, 2 K.; dr. Schegula, odvetnik, 5 K.; dr. Laschak, 2 K.; Neimenovan 1 K. Skupaj 31 K.

— Stavbena zadruga „Lastni dom“ opozarja svoje zadrušnike, da naj vzdignejo 5% dividendo za leto 1903. Tudi oni zadrušniki, ki niso še vzdignili dividende za leto 1901, ki je znašala tudi 5%, se pozivljajo, naj isto vzdignejo pri blagajniku g. Franjo Joštu. V ta namen posluje isti vsako soboto in ponedeljek, sicer pa tudi druge dni, ako ni po svojih službenih opravkih odsoten.

— Državni poslanec vit. Berks je bil preteklo soboto sprejet od železniškega ministra vit. Witteka; g. poslanec je izročil ministru spo-

menico in 26 peticij, v katerih se prosi za proizvodbo dvojezičnosti na železniški progi Celje-Velenje, ki je sedaj v državni upravi. Peticije sta priposlala okrajna zastopa Celje in Vransko ter občine: Petrovče, Sv. Peter v Savinski dolini, Grajska vas, Sv. Jurij ob Taboru, Gotovlje, Gomilsko, Sv. Pavel pri Preboldu, Sv. Martin v Rožni dol., Prekop, Dramlje, trg Vransko, Sv. Peter, Sv. Lovrenc pri Prošinu, trg Velenje, Sv. Peter na Paki, trg Gornjigrad, Kalobje, trg Šoštanj, okolica Šoštanj, Sv. Florijan, Luče, okolica Celje, Sv. Jurij ob juž. žel. in Št. Ilj pod Graščem. Te dni je izročil državni poslanec, dvorni svetnik dr. Ploj v zadevi proizvodbe dvojezičnosti na novi progi Grobelno-Rogatec tudi veliko število peticij železniškemu ministru. Ker je prebivalstva ob teh dveh železnicah 98 in 99% slovenske narodnosti, se bo sedaj pokazalo, ali se bo dal minister pri rešitvi te zadeve voditi po pravičnosti ali pa bo zopet strah pred nemško ljudsko stranko zmagal.

— Nemške volilne sleparije v Celju Na dnevnem redu današnje seje celjskega mestnega odbora je tudi podeljenje avstrijskega državljanstva c. kr. višjemu štabskemu zdravniku v p. dr. Ivanu Vučiniću. Ta gospod je po rodu in domačinstvu Hrvat, pa niti t., niti zavest, da nima kot ogrski državljani nobenih političnih pravic v Avstriji, ga ni oviralo že glasovati pri lanski deželnozborski volitvi v Celju prav po Hedervarsko za nemškega kandidata in izvrševati volilne pravice, katere da nima, moral je vedeti gospod c. kr. višji štabski zdravnik prav dobro, še bolj pa gospodje mestnega urada, ki so tega in mnogo drugih deželnozborskih volilcev kakor volice brez dače v Vojniku in podrugod priložnostili nemški stranki.

— „Slovenčeva“ poštenost. Ljubljanski časopis, ki nosi ime „Slovenec“, je menda začel trpeti pomanjkanja na snovi, v lastni deželi nemir delati, in je ta posel začel sistematično izvrševati zlasti glede Celja, kjer imamo Slovenci doslej čez glavo posla, da naše narodne svetinje branimo pred sovražniki našega naroda. V štev. od zadnje sobote je temu programu zvest na res „poštenjaški“ način iznova začel hujskati zoper celjski „Narodni dom“. Stori je nedavno že več enakih činov, tako tudi v številki od zadnje sobote, da bode poštene ljudje v bodoče že naprej vedeli, koliko so imajo zanesti na „Slovenčeva“ poročila iz Celja, hočemo nekoliko reagirati. Po svoji navadi, obregnul se je naprej ob dr. Serneca in dr. Ivana Dečka, katera sta mu oči vidno posebno na srcu. V prihodnjem stavku dotične „Slovenčeve“ notice iz Celja, se pa na podel način naznanja, da je bil leta 1902 na Silvestrov večer

neki slovenski dijak iz „Narodnega doma“ nagnan, ker je bil član društva „Zarja“. Stori vse to na tak način, da nerazodni bralci, na katere „Slovenec“ računi, morajo misliti, da sta dotičnega ubogega pobožnega dijaka bodisi dr. Sernec ali dr. Dečko vun vrgla ali vsaj vun vreči dala, kajti piše se pod splošnim izrazom, da so to storili celjski „narodnjaki“. O vsem tem pa skoro nikomur ni bilo nič znano, najmanj pa dr. Serncu ali dr. Dečku, in je, ko je ta dopis objavljalo, ravnotako trdno kakor mi bilo, tudi uredništvo „Slovenca“ prepričano, da noben odločnoč činitelj narodne čitalnice nikogar in tudi dotičnega edinega štajarskega člana društva „Zarja“, če se je dostojno obnašal, ni iz „Narodnega doma“ nagnal. To je bilo potem gotovejše misliti, ker je dotični gospod, katerega ima „Slovenec“ v mislih, bil tudi letošnje leto v najboljši volji navzoč v celjskem „Narodnem domu“ in se nikomur ni zdel tako nevaren, da bi ga hotel kdo vun vreči, ampak se je vsaj na videz celo prav dobro zabaval. Ves dogodek je pa bil, kakor smo še le danes izvedeli, ta, da je omenjeni gospod Rabuza imel na Silvestrov večer 1902, ne da bi se bila živa duša zato brigala, najmanj pa odbor čitalnice ali kateregakoli narodnega društva o tem kaj izvedel nastop z drugim dijakom „Triglavanom“, ki je bil tudi le gost, ki je pa v imenu svojih kolegov članu društva „Zarja“ svetoval, naj odide iz dvorane, ker „Triglavani“ baje ne marajo gledati njegovega društvenega traka. Podobni slučajji se med člani med seboj nasprotnih dijaških društev neštivilnokrat zgodijo; za kaj takega so zdaj pač bili dotični gospodje edino sami drug drugemu odgovorni in jim ni bilo treba grditi gostiteljev ali narodnih društev, ako so se taki slučajji brez vednosti vodstva dotičnih društev v kakem kotu zgodili ob prireditvah narodnih društev. Mi sicer nismo na tem stališču da bi se „Slovenec“, ki ima tako hinavskega poročevalca, moral zaradi tega napada, za katerega je sicer soodgovoren, izbaciti iz „Narodnega doma“. Pač se nam je pa zdelo potrebno kot odgovor na vse enake „Slovenčeve“ vesti na tem slučaju pokazati, kako brezvestno v svoji strankarski strasti nekteri njegovi privrženci skušajo zagreniti veselje do narodnega dela onim, ki jih imamo v pičlem številu, ki se pa kljub neprijetnostim s strani narodnih odpadnikov in mlačnežev ne bojijo bojevati za naš narodni napredek.

— Slučaj Bratuša v novi luči. Naši nemški juristi pa znajo. Vsi vemo, da se je spoznalo, da Bratuša ni svoje hčere spekel in snedel, kakor je bil obsojen. Kar so slovenski časopisi vsled tega o nemških sodnih činiteljih pisali in kar je

„Še plesala bi, prokleta baba“, izvilo se mu je z nadčloveškim naporom iz upalih prs. Zaškripal je z zobmi ter se tako naglo obrnil v postelji, da se je zazibala. To mu je povzročilo strašne bolečine, in nečloveško stokaje je obne mogel obležal.

Ko se je nekoliko pomiril in mu je postalo bolje, sklenil je roke in milo vzdihnil: „Bog, ljubi Bog, odpusti mi ta greh — saj vidiš, kakšen revež sem.“

Jel je moliti, glasno moliti, ker tišina, ki je vladala krog njega, bila mu je huda družica. Poredni vrabci so raznesli mah v onem delu zida, ki ga je postavila stara Nana, ter si izbrali luknje za svoje prenočišče. Ko je zašlo solnce, spravili so se glasno čivkaje spat. To je zopet razburilo starega Martina. „Prokleti vrabci, so že zopet tu“, je vzdihnil. Spominjali so ga prostosti, svobode, ljubeza zdravja, mladosti — življenja. Jeza nad vrabci ga je bolj in bolj davila. S strašno kletvijo je vrgel kos kruha, ki mu je bil ostal pri kosilu, v zid, da bi oplašil nedolžne ptiča. Ali vrabci so bili vajeni takih prizorov, kakor nalašč začeli so pravo orgijo. Trepetajoč po vsem životu potegnil je starček odejo čez glavo in zopet divje zamrmral: „Raje bi ležal med samimi mrličji in poslušal stokanje umirajočih, kakor to večno čivkanje življenja.“

Kmalu na to mu je postavila Nana velik, masten krapčič, kuhano klobaso, kos belega hruha in pol litra vina na štor zraven postelje. „Na, Martin, zdaj pa le jej in pij in bodi dobre volje, pustni večer je! Klobaso in krapčič ti je poslala

Liza, vino in kruh pa sem dobila pri Boštja novih. Le jej, jej in pij, jaz moram nazaj k so-sedovim, tam bodo imeli celo muziko!“

In šla je — — — — —

Stari Martin pa se ni raztogotil nad njenim odhodom in lastno zapuščenostjo. Ko so se za prla vrata za staro Nana, vzdignil se je nekoliko in gledal na štor. Čim dalj je gledal, tembolj so se mu svetile oči. „Ali je mogoče — — — — — da, da, da, pustni torek je.“

Hlastno je zgrabil mastni, še nekoliko topli krapčič in — v dveh trenutkih ga ni bilo več. Tudi klobasi se ni bolje godilo in z neizmerno slastjo je posrebal vino, kojega že pol leta ni čutil v ustih. Vino mu je razlilo lahko rdečico po bledem licu in pogrelo otrple ude. S srečnim smehljajem na ustih je nagnil glavo in zadremal. — — — — —

Pred dušo so mu stopili spomini na srečno mladost. Skakljaj je po zelenih tratih, igral se z drugi, privezoval je drobne kamenčke na dolgi bič in ko je zamahnil z bičem, odletel je tuleči kamen v nedogledno daljavo, postavljaj je mline pri potočku, plezal po drevju, pušil je prvo cigaro. Spominjal se je prvega nedolžnega pogleda na vitko, bosonogo Fanico in na prvi poljub v rajskem objemu. Pri tem spominu zakrožile so se mu tanke vele ustnice in poljubil je zopet — kakor nekdanj.

Pred dušo so mu stopili vsi doživljaji te rajske ljubezni. Pazno in oprezno je smukal okolu oglov njene hiše, tiho in nalahno potrkal na šipe boječe in zamolklo so izgovorile njegove

ustnice: Fanika, Fanika! Zdaj je bil v krčmi pri plesu! Divje in strastno je prijel dekle okolu pasu, divje jo je vrtel po prašni sobi, dokler se ništa premočena in obnemogla spustila na klop, nabiraje novih moči. — Na čelu se mu je prikazala rosa, kapljica potu mu je pritekla na lice in se skrila v listje, trepetalnice so bile nemirne, kakor bi jih plašili ognjeni bliski divjih pogledov, in rohneče prsi so se hitreje dvigale.

Od sosedovih so se prikradli izgubljeni glasovi godbe v tiho sobico. Kakor zefir so šumeli okolu ušes pol bedečega, pol sanjajočega Martina, ter začeli čudno igro s suho glavico revnega starčka. Po določenemu ritmu, kojemu so bili podvrženi sami, jeli so zibati snežnobelo glavico zdaj na levo, zdaj na desno. — — — — —

Čez nekaj časa, ne vem ali so glasovi postali preslabi, ali preleni, ali jim je postala starčkova glava pretežka ali preokorna, se glavica ni več zibala po ritmu prihajajočih glasov, ampak je zaostajala vedno bolj in bolj.

Le tuintam, če je dospel kak močnejši akord na krilu šumljajočega vetra skozi zidovje stare razvaline do starčkovih ušes, zazibala se je glavica nekoliko hitreje. Končno pa tudi to ni več pomagalo. — — — — —

Po daljšem odmoru zazibala se je še enkrat — — — — — in še enkrat — — — — — in nič več. — — — — —

Zaspal je stari Martin. — — — — —

sloviti nemški učenjak Haberdar povedal, to pa Nemce vendar peče in iščejo na vsak način opravičenja. Graška „Tagespost“ je zadnje dni objavila gostobesedno študijo o „ljudožrcu“ Bratuši menda zopet iz peresa „strokovnjaka“ dr. Nemanica, katerega je nedavno Nemec Haberdar tako grozovito raztrgal. Konec „Tagespostnega“ mo drovanja je pa vendar le ta, da je Bratuša „ljudožerec“. Omenjeni juristiški modrijan je namreč prišel na „kumštvo“ misel, če ni Bratuša svoje hčere spekel in snedel, pa je kako drugo. To bode baje menda bodočnost pokazala. Sklepati se pa to baje da med drugim iz tega, ker je Bratušev desetletni poglavček povedal, da se je enkrat doma v peči tako močno kurilo, da je moral s peči iti. Primaruha! zdaj bode pa že res, da je takrat Bratuša kako tujo hčer pekel! Komu hčer manjka? Treba bode slučaj zasledovati, morebiti pa nemški modrijani v Bratuši vendar iznajdejo slovenskega ljudožrca.

— Glas iz občinstva. Ciril in Metodova podružnica v Celju je sklenila na poslednjem (?) občnem zborovanju, da naroči štajarskim slovenskim gostilničarjem običajne nabiralnike. To je brezdvombno jako dobra misel ki pa prinese hasek le po svojem vtelesenju. Žalibog pa je šel po svetu bogve kam — hvalevredni sklep namreč in dična naša družba občuduje nadalje pičle svoje dohodke.

— Šaleška čitalnica v Šoštanju priredila nam je letos več krasnih vesellic z dobro uspešimi gledališkimi igrami, s petjem, tamburanjem tukajšnjega tamburaškega zbora, kakor tudi vrlih hrvatskih tamburašev iz Zagreba. Dne 14. t. m. nam je pa naša čitalnica priredila pustno veselico z maškarado in gledališko igro „Napoleonov samovar“. Dasi se je ta krasna igra igrala na našem odru sedaj prvič, obnesla se je vendar izborna, da moramo gg. prirediteljem in sotrudnikom le častitati na tako lepem uspehu. Burne pohvale žel je stari Drenovec (g. Koropec), ki je tako dovršeno, natančno in z verno rešil svojo ulogo. Veliko smeha so povzročili Otrobar (g. Nerat), velik pesnik, ki je govoril vso igro v samih verzih, in njegova huda žena Ambrozija (gca Likar), stari Jesihar (g. Lukman), ta pijani govornik, ki je v vseh svojih govorih povedal samo to, da smo se zbrali. Adjunkt Vernik (g. Vlad. Vošnjak) je kaj premeteno varal Nerado (A. Zak), kateri je s svojo prilizjenostjo pregovoril starega Drenovca, da mu je obljubil svojo hčerko Ljudmilo, ljubico Vernikovo; samovar pa je pripomogel Verniku, da je stari Drenovec preklical svojo obljubo ter dal Ljudmilo Verniku v zakon. — Po igri se je začela dvorana polniti z maskami, katere so po številu in po sijaju in razkošnosti kostumov daleko prekosile maškarade prejšnjih let; začela se je splošna veselest, ki je vladala do ranega jutra. Za to maškarado bilo je zanimanje že dalje časa sem prav živahno. Celo več nemških rodbin našega trga, ki sicer zahajajo le v „Vereinigung“, ali pa v drugih par gostiln, kjer lahko tulijo „hajl“, bi se bilo rado udeležilo te maškerade in so se izražali, naj se tudi njim pošlje vabilo. Toda vabila ni dobil nobeden nemčur. Tako je prav! Naj se le zabavajo ti nemčurčki v svoji „Vereinigung“; tam lahko poizvejo, kako se glodajo kravje kože, kako se lahko vstrelji mimo zajca, ker to je baje njih vsakdanji pogovor v „Vereinigung“, kakor se je pritoževal neki ud sam, češ, da nimajo nikake zabave. Čitalnica pa tudi gotovo ne reflektuje na njihove groše.

— Iz Žiž. Kar je Ločanom g. Cmerenšek, je nam Žičanom g. Srahotnik, učitelj, ki nemškupari, kolikor se da. Preustrojil je narodno šolo v nemško-slovensko, izdaja popolnoma nemška spričevala ter se brati z imenovanim loškim kolegom, kateri — sicer tudi Slovenec po rodu — zasleduje ista načela t. j. odtujevati mladino svojemu narodu. Žalostna nam majka! Iz lastnih naših vrst rekrutujejo se mož za možem janičarji!

— Iz Slov. Bistrice. Pred kakimi tremi tedni je bilo pri nas zborovanje slovenskega pevskega in tamburaškega društva. Volil se je novi odbor. Ali čudno! V nobenem časniku ni bilo brati, da se bo zborovalo, niti se ni objavil novi odbor. Menimo, da bi to bilo gotovo zanimalo. Ali je gospode morda sram pokazati svetu novi odbor. Volila sta se namreč v odbor tudi dva gospoda

ki sta po svojem mišljenju pač vse drugo kakor zavedna narodna učitelja. Pohajata le nam na sprotne gostilne in pri tem še druge zavedne može vodita za nos. Sicer pa eden izmed njih niti ne prikriva svojega nemškega mišljenja; prav s ponosom izvaja svoj rod od pragermanskih staršev, pa pravi, da je on miren Nemec, in kolegijalen učitelj, zaradi tega, da tuintam pohaja tudi slovenske gostilne in veselice. Drugi učitelj, tudi odbornik slovenskega pevskega in tamburaškega društva, je bil vedno znan kot naroden, ponosen učitelj; a prišel je v kraj, kjer prebiva neki slavnoznani odpadnik. Ta si je takoj vedel pridobiti mladega fanta, in sedaj tvorijo ti trije gospodje trifolij, ki mu ga blizu ni enakega. Gospoda učitelja! Ali vama je znano, koliko ran je že vsekali dotični odpadnik Sloveniji in vesta, da je on bil voditelj nasprotne stranke? Žalostno torej, da sta privrženca tega moža. Za tokrat vama še prizanesemo. Če pa kmalu dejanski ne pokažeta, da se hočeta otresti onega slabega vpliva, pridemo prihodnjič z imeni na dan. In brezdvombno si bodo slavni okrajni šolski sveti zapomnili imeni teh dveh gospodov. Ljudiko bo treba izmed našega učiteljstva iztrebiti.

— „Štajerčeve laži“. „Štajerc“ pozna svoje nemškutarske privržence. In tudi mi jih poznamo. To so v resnici hinavci, najnevarnejši sovražniki, največji zapeljivci in oškodovalci slovenskega naroda. To so Judeži-Iškarjoti, ki nas hočejo vse Slovence izdati Nemcem, to so ljudje brez značaja, brez vere, brez srca, ki iz same dobičkarije zatajijo svoj slovenski materni jezik in postanejo nemškutarji. In vodja teh ljudi je „Štajerc“! „Štajerc“ torej zasluži popolnoma ime „Ober-Judež-Iškarjota“ ali pa „ober-nemškutarja“. „Štajerčeve privržence“ najdemo po vseh mestih in trgih na Spod. Štajerskem in deloma tudi na Koroškem. Le pogledite napihnenega uradnika, ki je v svojih mladih letih po slovenskih planinah krave ali ovce pasel! Takrat še ni znal besedice nemški, danes pa mož noče znati besedice slovenski! In komaj bi bilo, kakor so že hoteli upeljati, da bi se moral slovenski kmet poslužiti tolmača, ako hoče s takim nemškutarskim uradnikom govoriti! Le pogledite naše trgovce po mestih in trgih, ki so večinoma rojeni v slovenskih kočah! Danes se ti ljudje sramujejo celo slovenske napise na svoje prodajalnice napraviti! Slovenskega kmeta poznajo le, kadar jim isti prinese denar, s katerim podpirajo Slovincem sovražna društva, kakor „šulmarko“, „nemški šulferajn“ itd. In take ljudi slavi in hvali „Štajerc“! Čim večji nemškutar, čim večji sovražnik Slovencev, tem večji prijatelj „Štajerca“! In nasprotno! Čim večji poštenjak in borilec za pravice Slovencev, tem večji sovražnik „Štajerca“! Naravno je torej, da bi se vsak pošten Slovenec sramoval, ako bi ga nemškutarski „Štajerc“ hvalil, — naravno je tudi, da bi se vsak pošten Slovenec sramoval, ako bi tako umazan listič, kakor je „Štajerc“, v roke vzel.

— Iz Pišec pri Brežicah. V nedeljo 7. svečana je imelo tukajšnje bralno društvo pri prav obilni udeležitvi svoj občni zbor, kateri se je prav izvrstno obnesel. Predsednik nadučitelj Kokot je izrazil veselje, da se je zbora tako veliko število ljudstva udeležilo. Poroča v daljnem govoru o dosedanjem delovanju bralnega društva, iz katerega je razvidno, da je odbor, oziroma društvo do zdaj veliko storilo. Kaplan Franc Planinc je prav razumno in po domače razlagal korist bralnega društva. Po končanem govoru se je deklamovalo in govorilo iz zgodovine. Podučno predavanje predsednika je moralo izostati ter se na drugi zbor preložiti. Bralno društvo je dobilo od raznih krajev obilno knjig in sicer je podaril gimnazijski profesor veleč. g. M. Pleteršnik veliko lepih knjig, dalje zaveza bralnih društev in Slovenske matice v Ljubljani, dalje v. č. g. Karol Preskar in Ivan Pavlič, oba zdaj na Bizeljskem. Poslati so tudi rodoljubi iz Brežic lepo število knjig. Vsem tem blagim dariteljem izreka občni zbor iskreno zahvalo! Vse te knjige so bile pri občnem zboru razpostavljene, kar je ude bralnega društva še posebno navdušilo. Zadnjič se še predsednik zahvali g. županu za njegovo so delovanje.

— Komorno-glasbeni večer prirede v ormoški slovenski šoli dne 24. februarja t. l. gg. Hinko Družovič, učitelj v Ptuj (klavir), Fran Serajnik, učitelj v Središču (gosi), Domijan Serajnik jun., učitelj v Ormožu (cello) in dr. Bela Stubec, zdravnik v Ptuj (petje). Spored: 1. W. A. Mozart: Klaviertrio št. VI. (b-dur), Allegro assai. Adagio. Rondo. 2. Čajkowski: Chant sans paroles (cello). 3. A. Rubinstein: Koncert za gosli op. 46. Moderato assai. Andante. 4. R. Strauss: Sen (petje). B. Ipavec: Če na poljane rosa pade (petje). 5. L. van Beethoven: Sonata pathetique op. 13. Adagio cantabile. Grave e allegro. 6. K. M. Weber: Klaviertrio op. 63 (g mol), Allegro moderato. Andante espressivo. Allegro (Finale). — Začetek ob 6. uri, konec ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K. Dohodek se porabi v šolske namene. Opomba: Med izvrševanjem posameznih točk so vrata zaprta.

— Sv. Lenart v Slov. gor. Ni ga skoraj kmeta v naši okolici, kateri ne bi tožil čez velike davke in sploh vse nove potrebščine in izdatke. Res je, da so davki, priklade in potrebščine v sedanjem času na visoki stopinji in ni pričakovati, da se kedaj znižajo, temveč še zvišajo, vključ temu nam nič ne pomaga drugega, kakor da si po možnosti tudi dohodke zvišamo in to je edino mogoče, ako si govedorejo zboljšamo in te pridelke v dobro prodajo spravimo; radi tega se vabijo vsi posestniki župnije Sv. Lenarta, sosednih župnij, ter prijatelji poljedelstva na dan 21. t. m. pop. ob 3. uri v hišo „Posojilnice pri Sv. Lenartu“ na pogovor, da bi se ustanovilo potrebno bikorejsko zadrugo in nadaljevanje mlekarne, kar bi nam v gospodarstvu veliko pripomoglo.

Slovenska turistika.

Občni zbor podravske podružnice „Slov. planinskega društva“, vršil se je dne 26. grudnia 1903 v Rušah. Vseled neugodnega vremena zbralo se je le malo število udov. Na čelnik g. D. Lesjak proglasi sklepčnost, pozdravi prisrčno zborovalce in podeli besedo tajniku gospodu V. Glaserju, ki poda prav obširno poročilo o delovanju društva v preteklem letu.

Največ dela je povzročila odboru, oziroma stavbenemu odseku, gradba Žigertovega stolpa. Stolp stoji na višini 1345 m in je visok 37 m. Da je razgled s stolpa res lep, kaže dejstvo, da ni minilo dneva brez obiskovalcev, občudujočih krasote 5 dežela. Vsi stroški za stolp so znašali 3616 K 17 v. Ker pa društvo ni imelo dovolj denarja, najelo je pri ruški posojilnici 3000 K. Sprva je mislil odbor, da bo izhajal s približno 1200 K. Delo se je pričelo in kmalu se je pokazalo, da bo treba večjih denarnih žrtev. Proračunjena vsota se je potrojila. Ako se pa pomisli, s kakšnimi težavami se je stolp gradil, se mora reči, da še vendar ni predrag. Računati je treba ogromno množino lesa, železje, vijake, žablje, cement, železne vrvi, pločevino za streho, strelod, delavce itd. Vožnje so se opravile večinoma zastonj, za kar gre posebna hvala ruškim in lobniškim kmetom.

Stolp se je slovesno otvoril dne 6. sept. Slavnosti, kakor je bila ta, še pohorsko ozemlje ni videlo, kajti udeležilo se je je nad 500 ljudi. Stolp se je tudi zavaroval pri banki Slaviji.

Društvo šteje danes 86 udov, med njimi dva ustanovnika. V spominsko knjigo pri Sv. Urbanu se je letos vpisalo 107 potnikov, pri Sv. Duhu 43, v Žigertovem stolpu pa 309. Meseca septembra se je postavil na ruški postaji kažipot in to je prvi slovensko nemški napis na progi Maribor—Franzensfeste. Sprva se je sicer ravnateljstvo južne železnice kazalo nekoliko neprijazno tej naši prošnji, a ji je po mnogih ovinkih vendar ustreglo. Društvo plačuje zato vsako leto 1 K najemnine.

Tudi za telesni blagor po Pohorju potujočih turistov je društvo skrbelo. Izposlovalo je, da je sedaj v lovski hiši g. grofa Zabeo na Klopnem vrhu javna krčma, ki je v rokah grajskega logarja Vin. Dolinška. Tukaj tudi lahko prenoči več oseb. Od savinske podružnice je prevzelo društvo koč na Boču. Ista se bo morala temeljito popraviti in spomladi se bodo v to svrhu vršila posvetovanja. Povodom desetlet

nice „Slov. plan. društva“ v Ljubljani je zastopal podravsko podružnico načelnik sam. Pri tej priliki se je izreklo našemu društvu pohvalno priznanje na uspešnem in samostojnem delovanju ter tudi obljubilo gmotne podpore.

V novi odbor so bili voljeni ti le gospodje: Mahovec Alojzij, Glaser Viktor, Godec Anton, Grizold Franc, Koprivnik Janez, Lesjak Martin, Pabernik Fran, Reicher Mihael, Robnik Ivan, Sernc Franc, Sernc Mihael in Turner Mihael.

Na to se je posvetovalo, kako se reši društvo dolgov, v katere je bilo zabredlo vsled zgradbe razglednega stolpa. Načelnik naznani, da so se že poslale prošnje za izdatne prispevke slavnim posojilnicam v Mariboru, Ptuju, Framu, Slov. Bistrici in Celju. Gosp. M. Reicher predlaga, da se prosijo podpore razen imenovanih posojilnic še vse one ki se nahajajo na Spod. Štajarskem. G. A. Bahovec predlaga v svrhu pokritja društvenih stroškov prireditve veselice v Mariburu, gosp. dr. Gorišek pa svetuje, naj se priredi gledališka igra. Vsi predlogi so bili sprejeti. — Glede ključev za stolp je odbor že v svoji prejšnji seji sklenil, da se bodo isti dobivali v vseh večjih krajih ob vznožju Pohorja. — Zadeva o vstopnini v stolp in o kontroli se ni mogla rešiti in se je na končni predlog prepustil odboru, ki bo potem svoje sklepe tudi objavil v časnikih.

Delovanje v letu 1904 se bo vsled slabih gmotnih razmer omejilo le na zaznamovanje potov. Ko pa se bodo v gmotnem oziru vremena zjasnila, namerava društvo pričeti drugo veliko delo, namreč staviti na Veliki kopi kočo.

Ker je bil dnevni red izčrpan, zahvali načelnik zborovalce za živahno zanimanje in za ključni občni zbor z željo, da bi se kmalu zopet veselili sešli, a ne med štirimi stenami, ampak tam, kjer nas bode obdajal sveži planijski zrak.

T. St.

Društveno gibanje.

— Poročilo stavbne zadruge „Lastni dom“ v Celju za upravno leto 1903. Ob koncu leta 1902 je bilo 61 zadružnikov, kateri so imeli vplačanih 108 deležev po 20 kron, v skupnem znesku po 2160 kron. V teku leta 1903 je pristopilo 13 zadružnikov, kateri so vplačali 21 deležev po 20 kron, v skupnem znesku po 420 K. Izstopil ni nobeden zadružnik in se tudi ni izplačal nobeden delež. Izključil se je eden zadružnik po določenih pravilih. Ob koncu leta 1903 šteje zadruga torej 74 zadružnikov, kateri imajo vplačanih 129 deležev v skupnem znesku po 2580 kron. — Po stanu se razdelijo zadružniki tako-le: Delavcev je 32, obrtnikov 10, posestnikov 5, trgovci 4, duhovnikov 9, uradnikov 8, odvetniki 4, notarja 2; vseh zadružnikov je torej skupaj 74. — Stavbeno delovanje v pretečenem letu ni bilo tako živahno kakor poprej zaradi tega, ker se ni oglasilo toliko zaupanja vrednih prosilcev. Iz tega vzroka se je oddalo v tem letu tudi razmeroma malo zadružnega zemljišča pristopivšim zadružnikom, vsled česar je čisti dobiček toliko nižji. Večini v pretečenem letu pristopivših zadružnikov so se postavile hišice na zemljiščih, katera so si oni sami že poprej kupili, ali že dalje časa posedovali. Čisti dobiček, ki znaša K 404 81, se razdeli vsled sklepa občnega zbora tak-le: deležem se določi 5%, dividenda, ki znaša K 129, ostanek po K 275 81 pa se pridene rezervnemu zakladu ki znaša K 770 79 in bode torej naraste na K 1046 60. Prejemki v letu 1903 so znašali 210.142 K 02 v; če se od teh odtegnejo izdatki, ostane 31 decembra 1903 gotovine 3460 K 17 v. Bilanca 110 865 K 60 v. — V načelstvu so gg.: dr. Ivan Dečko, odvetnik, dež. poslanec, veleposestnik, predsednik. Josip Kardinar, c. kr. gimn. prof. veronauka, podpredsednik. Franjo Jošt, revizor slov. posojilnic in posestnik, tajnik in blagajnik. Ferd. Golgranc, stavb. podjetnik in posestnik. Rudolf Libensky, črkostavec in posestnik. Ivan Rabek, ključaln. mojster in posestnik. Alojzij Terček, knjigovez. Člani stavbene komisije so gg.: dr. Ivan Dečko, odvetnik itd., kot predsednik, Franjo Jošt, rev. slov. pos., kot tajnik, kot strokovnjaki gg.: Ferd. Golgranc, stavbeni podjetnik. Vinko Čamernik, posest. in kamnoseški mojster v Celju, P. Kostić,

trgovac v Celju. — Pojasnila se dobe pri tajniku in blagajniku, v njegovi odsotnosti pa pri predsedniku. Poštno hranilnični račun 854.316.

— Kmetijsko bralno društvo društvo v Slivnici zboruje dne 21. svečana t. l. predpoldne ob pol 9 uri v šoli po sledečem sporedu: 1. Predavanje o vinarstvu. 2. Volitve in sprejemanje novih članov. — K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— Čitalnica v Selnici ob Dravi je imela svoj občni zbor na svečnico. Na dnevnem redu je bilo sledeče: 1. volitve, 3. pregled računov za l. 1903, 3. vpisovanje novih udov. Takoj po večernicah se je jelo zbirati ljudstvo v prostorih g. A. Kroisa in kmalu je došlo toliko ljudi, da je bila večja soba napolnjena do zadnjega kotička. Prihajajoče je pozdravljali naš vrli tamburaški zbor. Predsednikom je bil skoro enoglasno izvoljen naš obče priljubljeni in spoštovani kaplan gosp. Ivan Lorbek, podpredsednikom Glazer, blagajničarjem Čaplo, tajnikom Juvandič, knjižničarjem Konečnik. — Po dovršenih volitvah se zahvali novoizvoljeni predsednik za zaupanje, ki se mu je izkazalo, ter obljubi, žrtvovati vse moči v prospeh čitalnice. Očenem se z gorkimi besedami spominja svojega prednika, gosp. učitelja Jamška, ki je žalibog tako hitro zapustil mlado društvo. Naglašal je zasluge, katere si je imenovani gospod stekel stem, da je znova vzbudil čitalnico v življenje ter ji osnoval tako imeniten tamburaški zbor, ki je dosegel v kratkem času toliko, da je zamogel javno nastopiti pri veselici, katera se je priredila meseca avgusta l. l. Z dohodki te veselice je pridobil čitalnici 30 prav dobrih knjig. — Da je dosegla veselica toliko uspeha, trebalo je mnogo truda. Toda g. Jamšek se tega ni ustrašil. Za tako plodonosno delovanje mu izreka naslednik najsrčnejšo zahvalo, zbrani pa jo potrjujejo z gromovitim „Živijo!“ Nadalje oriše govornik z jedrnatimi besedami, kolike važnosti je čtivo dandanašnji za kmeta, v bo drilo navede znan izrek: „Več ko znaš — več veljaš“, ter naposled izreče upanje, da bode čitalnica vsestransko vrlo uspevala. Odbor.

— Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi v petek 19. svečana svoj V. redni občni zbor. — Lokal: restavracija „Matalony“ I Auerspergerstr. 6. Začetek ob pol 9 uri zvečer. — Slovanski gosti dobro došli!

Dopisi.

Konjice. (Samska maškarada). Skromne prostore našega „Narodnega doma“ (spet je moral vsak konjiški Slovenec uvideti, kako nujno je v „Nar. domu“ dvorana potrebna) spreminil je naš dekorater v krasen gaj in v tem gaju se je vršila druga samska maškarada. Prva samska maškarada lanskega leta pod naslovom „Emancipacija XX. stoletja“ je pokazala konjiške samce v luči napredka, a letošnja maškarada, katera je še prekosila lansko, nam je predstavila shod narodov od daljnega izhoda in zahoda, od juga in severa. Videli smo resno Moravko iz Hanakije v družbi z nemškim bojovníkom iz srednjega veka. Lahkokrile hčerke solnčne Italije so živahno kramljale s sinovi „viteškega naroda“. Brezdomovinski narod je poslal dve krasni zastopnici, kateri ste z vztrajnim vedeževanjem marsikateremu obiskovalcu in marsikateri obiskovalki vzbudile mnogo lepih upanj; Bog daj, da bi se vsa ta upanja uresničila! — V daljnem izhodu divja ljuti boj med zastopniki kavkaškega in mongolskega plemena, a gotovo vsakdo dvomi o nasprotstvu med sedaj se vojskujočima dvema narodoma, kdor je videl ruskega mužika ljubko se pomenkujoč s krasno Japonko. Sinovi in hčerke „nebeškega carja“, kateri so baje v zadnjih dneh pusta spoznali, da so par tisoč let zaostali za svetovno kulturo, so prihiteli, da si ogledajo maškarado „slavno znanega“ konjiškega samskega kluba. Iz domovine penečega šampanjca smo občudovali za stopnico v slikoviti narodni noši; daljni jug je poslal zastopnike tretjega človeškega plemena, sinove pustinja Sahare. Separatistične tendence brez ozira na druge Slovane gojijo naši bratje Poljaki in tudi njih viteški zastopnik se je dosledno ravnal po njihovem vzgledu. Poleg skupin in zastopnikov narodov celega sveta smo se

divili mnogobrojnimi slovenskim narodnim nošam ter občudovali običajne gigrle, klovne itd., kateri so skrbeli za splošno zabavo. A ne le prebivalci naše zemeljske oble so se sešli na tej maškaradi, ampak tudi podzemeljska božanstva so poslala hudomušnega škrateljčka, kateri je vel ko pripomogel k temu, da je vladalo povsod neskajljeno veselje.

Krasna je bila maškarada konjiških samcev, okusni in slikoviti kostumi dam in tudi nekatere gospodov bi vzbudili na vsaki veliki maškaradi občno pozornost, a kar je najvažnejše, vladala je animirana zabava do ranega jutra, k čemur je pripomogla v prvi vrsti celjska narodna godba, katera je sedaj pač najboljša godba na Spodnjem Štajarskem. Naša želja pa je: Na svidenje prihodnje leto na samski maškaradi v Konjicah v novi dvorani „Nar. doma“.

Sv. Križ na Murskem polju. V novejšem času mladinskega gibanja so priredili naši fantje bralnega društva že kake štiri veselice, a vendar se ne more nobena primerjati z letošnjo, ki se je vršila na Svečnico. Tudi prejšnje so se priredile v precejšnjo zadovoljnost, pa vsakomur vendar niso ugajale, pa saj tudi ni čuda, ker ni bilo nobenega pravega vodja za tako stvar.

Letos pa, ko je predsedništvo bralnega društva prevzel č. g. kaplan Matija Zemljič, je društvo nenadoma oživel.

V tem kratkem času nam je že priredil eno veselico, to se pravi naredil, ker cela veselica, ki je bila sestavljena iz deklamacije, šaljive pravde med „malim“ in „velikim“, slavnostnega govora in igre „Čevljar in bogatin“ je njegovo delo. Vmes pa je pel — čujte nekaj novega — prvič naš mešani zbor pod vodstvom g. nadučitelja Herzoga, ki je tudi imel pri naših razmerah veliko sitnosti in truda. Bodi mu zato prirčna zahvala.

Deklamacija „Slovenski mladini“, katero je prednašala deklica Francika Vaupotičeva, nas je s svojim milodonečim glasom kar očarala. Šaljiva pravda med „malim“ (Kosi Jože) in „velikim“ (Stuhec Jaka) je vzbudila veliko smeha.

Pri slavnostnem govoru mladeniča Jožeta Kosija so se ljudje, ki ga niso poznali, vpraševali, kdo pa je ta gospod. Dasi je prvič nastopil vendar si je pridobil sijajne pohvale.

Kaj pa igra „Čevljar in bogatin“? Reči moramo, da je vstvarjena kakor nalašč za naše razmere. Namen igre je pokazati, da denar sam ne stori človeka srečnega. Srečen je le oni, kdor je v svojem stanu zadovoljen. Zadovoljnost je največja sreča. Mi Slovenci smo srečni in veseli, ako nam gre le količkaj naše gospodarstvo po volji. Slovenski kmet se veseli in poje, če le vidi, da mu da Bog toliko, da more živeti in plačati, kar mu nalaga gosposka. Kakor rečeno, igra je kakor nalašč za naš preprosti narod in zato je tudi tako ugajala. Igralci so vsi izvršili častno svojo nalogo.

Po predstavi je bil tudi prvič pri nas šaljivi srečolov, h kateremu so posebno ljutomerski rodoljubi precej darovali. Bodi jim prirčna zahvala. Tudi naši sosedje iz Veržaja in Kapele se nas počastili s svojim obiskom in vsak se je čutil zadovoljnega s to veselico. Vse se je čudilo našim diletantom, ki niso nikdar po mestnih šolskih klopih hlač trgali, da so se tako ponesli. Pri slovesu je rekel neki imeniten gospod: Le več takih predstav si želim iz naroda.

Dunaj. Slavnostni koncert s plesom akad. društva „Slovenija“ na Dunaju. — Znamenita slovanska slavnost se bo vršila 24. svečana t. l. na Dunaju. Akad. društvo „Slovenija“ bo tedaj proslavilo v krogu dunajskih Slovanov z velikim koncertom in plesom jubilej svoje petintridesetletnice. Ves čas svojega delovanja je zavzemala „Slovenija“ v dunajski slovanski družbi jako častno mesto. Leto za letom so bili njeni člani sodelavci važnih priredb v slovanskih društvih ter so se vedno odzvali njihovemu gostoljubju. Slovanska družba dunajska je slovenskemu dijaku v mnogih czirih nadomestilo za izgubo, ki ga doleti, ko pride tujec med tujce na vseučilišče.

Neprecenljiv je pomen, ki ga ima družabna izobrazba za slovensko dijaštvo. To uslugo slovanske družbe ve „Slovenija“ ceniti. Če boče sedaj izkazati svojo hvaležnost, ne more tega

lepše storiti, kakor da sama enkrat nastopi kot prirediteljica in združi pri sebi kot drage goste dunajske Slovane.

Zato se je „Slovenija“ odločila prirediti velik koncert in ples tembolj, ko so že par let izostale „slovenijanske“ velike slavnosti. Da bo nastop časten, je „Slovenija“ oskrbela. Uspeh koncerta je gotov, ko vidimo med sodelovalci prvo slovansko društvo na Dunaju „Slovansko pevsko društvo“; priljubljena operna pevca gđ. Miro Korošec in g. Marka Vuškovića, dalje še zdaj dobroznani prvi jugoslovanski godbeni kvartet pod vodstvom slavnega violonista gosp. Jeraja ter članov konservatorista g. Stano in tovarišev Lenarčiča in Šantla. Plesno godbo oskrbi bosanski polk. — Razun slovanske družbe pa veže „Slovenijo“ tudi hvaležnost do velikega dobrotnika dunajskih dijakov, do „Podpornega društva za slov. visokošolce na Dunaju“. Temu pripade dohodek koncerta in plesa. Vršni se v prekrasnih prostorih hotela Savoy. Zanimanje za ta slavnostni koncert je jako veliko med dunajskimi Slovani, posebno med Čehi in Rusi.

Nadeja je upravičena, da bode ta večer v čast slovanskemu življu na Dunaju

Druge slovenske novice.

— **Laško vseučilišče v Gorici?** Laški listi poročajo poročila, da se je izrekel sam naučni minister Hartel, katerega so te dni nekateri obiskali, da ni res, da je Gorica že določena za laško vseučilišče. Čuje se tudi glas, da so si Lahji sami izmislili, da pride laško vseučilišče v Gorico, in sicer v agitacijske svrhe. Sedaj se imenuje zopet kot sedež bodočega laškega vseučilišča Trident, Trst, pa tudi Gradec. Baje pa se odloči ministarstvo v kratkem, kam da dene to laško vseučilišče.

— **Cerkveni tatovi** so obiskali v noči od petka na soboto cerkev sv. Antona v Gorici. Odprli so več pušic in pobrali, kar je bilo v njih. Ene pa niso mogli odpreti, in kaj so naredili? Ponorčevali so se iz policije: Napisali so na listek, da vedo sicer za druge dragocenosti, ampak to pot še nimajo pravega orodja seboj. Podpisali se niso. Šli so v zakristijo, kjer so izpili še vino, pripravljeno za maše, in všli skozi zakristijska vrata na prosto. Zvečer so se bili skrili, ko je cerkvenik cerkev zapiral.

— **Smrt na plesu.** Na veselici, oziroma plesu, ki ga je priredilo minolo nedeljo prostovoljno gasilno društvo v Sežani, padla je med plesom nenadoma na tla gđ. M. Gropajčeva in je nezavestna obležala. Prišedši zdravnik je nato konstatiral, da je mrtva.

— **Velik vihar.** Iz vse Istre prihajajo poročila, da je 15. t. m. razsajajoča nevihta napravila mnogo škode. V Trstu v zunanjem pristanišču je nevihta potrgala parnikom vrvi. Tudi neko debelo vrv „Wurmbranda“ je pretrgala. Ladji „Ruligni“ je pretrgal vihar več vrvi, nakar je zapovedal poveljnik, odvezati ostale vrvi, da ne bi suvala poleg nje stoječega parnika „Aquila“. Vihar je nato vrgel ladjo proti bregu ter jo močno poškodoval. Popravljanje ladje bo stalo do 50.000 kron. Valovi so poplavalili vse tire prostega pristanišča in ceste. Še celo grad Miramar so dosegli valovi.

— **Tržaška srbska občina** ima svoje starešinstvo, sestoječe iz 18 starešin. Minolo nedeljo so občinarji izvolili novo starešinstvo in sicer za dobo treh let. Agitacija je bila precejšnja, med dvema strujama — staro in novo. Nova stranka obljublja, da bo delovala na srbsko-slovanski podlagi, čegar se pri stari stranki ni opazalo. Zmagala je nova struja s tričetrtinsko večino. Bog daj, da bi novo starešinstvo res delalo na združenje vseh slovanskih elementov in da bi oživel med tamkajšnjimi Srb: tudi zavest, da smo si Slovani vsi bratje in da smo vsi dolžni delovati za prospeh skupnega našega slovanskega naroda!

— **Slovenska narodna pesem na Holandskem.** „Slovenec“ poroča: V zagrebškem orfeju gostuje četa holandskih pevk, ki igra prizore iz narodnega življenja in poje narodne pesmi. Občinstvo pa je med tem: pesmimi takoj spoznalo tudi dve slovenski narodni pesmi, namreč: „Ko dan se zaznava“ in „Po jezeru bliz Triglava“.

Nedavno je ista družba pela v Gradcu te pesmi. Kapelnik holandske čete je zagotavljal, da poje te pesmi ljudstvo v Amsterdamu. Zanimiva in neznana je vest, da je ob holandski meji med Maastrichtom, Nijmegenom in Clevom pokrajina, kjer baje stanujejo Slovenci. Že več stoletij so ti Slovenci tam, in ni znano, kdaj so se naselili, a svoj jezik so si ohranili še do danes in tudi oblačijo se podobno kakor naši kmetje. Na tržiščih holandskih mest prodajajo svoje polje delske pridelke in izdelke svoje hišne industrije. Dekleta so kot služkinje zelo priljubljene in služijo nekatere po več let pri odličnih holandskih rodbinah. Očito je, da so melodijozne pesmi teh Slovencev prešle v holandsko ljudstvo, kar je z etnološkega in muzikološkega stališča jako zanimivo in je tudi dokaz melodijuznosti jugoslovanskih narodnih pesmi. — Malo čudno, saj gornji dve pesmi ste komaj 50 let stari.

Politični pregled.

— **Državni zbor** se baje snide dne 3. sušca.

— **V avstrijski delegaciji** se je nadaljevala razprava o proračunu vojnega ministrstva. Med drugimi je govoril tudi mladočeh Fiedler, ki je posebno ostro zdelal Derschatto zaradi njegove bedaste resolucije glede pravice krone pri armadi.

— **Italijansko vseučilišče.** Naučni minister Hartel je nekemu poročevalcu lista „Alto Adige“ dejal, da so poročila o preložitvi laških kurzov iz Inomosta v Gorico neresnična. — Vlada bo v 14 dneh gotovo povedala, kake namene ima.

— **Srbska vlada** pripravlja ekspozice, v katerem bo dokazala, da se je v finančnem ministertvu napravila vsled nerednega knjigovodstva velika napaka. Državni dolg ne znaša 30 milijonov frankov, kakor je to povedal bivši ministrski predsednik Gručić temuč le 7 milijonov.

— **Vstaja Albancev.** Alban-ki upor, ki se je pripravljaval že več tednov ter tudi turškim oblastim ni mogel ostati prikrit. Opozicija proti novemu živinskemu davku je le izgovor, agitacija je imela le namen, povzročiti skupni upor proti reformam. In ravno zaradi tega so turške oblasti zatisile oči ter molčale, ker bi jim bil tak upor dobrodošli izgovor, da reform ne morejo in ne smejo izvesti. Seveda niso Turki mislili, da bodo Albanci iz demonstracij napravili krvavo klanje. Uporniki so najprej pretrgali vse zveze z Ipekcom in Djakovarjem. Dne 13. t. m. je bil prvi spopad z vojaštvom zunaj Djakovara. Dne 14. so udrili Albanci v Djakovar, kjer se je vršil tri ure boj. Turške čete so v opasnem položaju, celo Prizrend je baje v nevarnosti. — V vasi Batušje je vtaborjenih 6000 Albancev. Vodja upornih Albancev je neki Hasan-aga. Iz Monastirja, Skoplja in Mitrovice dohajajo turške čete v Djakovar.

Rusko-japonska vojna.

London 18. svečana. Reuterjev biro javlja iz Tokija, da so Rusi že prekoračili korejsko mejo.

Berolin 18. svečana. „Tagblatt“ poroča, da imajo Rusi v vzhodni Aziji sedaj 280.000 mož s 3900 oficirji.

Petrograd 18. svečana. Vlada je izdala obširen oklic, v katerem opozarja narod, da za bližnji čas ni pričakovati poročil iz Azije. Umljivo je, pravi oklic, da vse z nestrpnostjo pričakuje poročil o osveti. Edinstvo in moč Rusije izključujeta vsak dvom, da bo sovražnik za svoje izzivanje in izdajstvo kaznovan. Narod naj potrpi, ker je bojišče oddaljeno in zveza težka — o važnejših dogodkih bo vselej obveščen. Rusija bo Japonsko kaznovala in se maščevala, a tako, da se bo kar mogoče malo krvi prelilo.

Petrograd 18. svečana. Francoska križarka „Pascal“ je odšla iz Čemulpa v Šingaj. Na tej ladji so ruski poslanik iz Ščula in več drugih Rusov, ki so zapustili Korejo, potem zapovednika „Varjaga“ in „Korejca“ ter 268 ruskih vojakov.

Petrograd 18. svečana. General Pflug javlja, da je okrog Port Arturja in ob reki Jalu vse mirno. 40 kilometrov od reke Jalu naprej, ni še nobenega Japonca. Poskusi Japoncev organizirati Čunguze, da bi napadli železnico, niso doslej imeli uspeha.

Petrograd, 18. svečana. Car Nikolaj je imel danes ob navzočnosti carice, carice udove, prestolonaslednika in velikih knezov pregled nad tretjim bataljonom I. polka sibirskih strelcev, ki odide v vzhodno Azijo. Car je vojake nagovoril: „Srečen sem, da vas morem pred odhodom videti. Prepričan sem, da boste krepko branili rusko čast in da boste radi postavili v nevarnost vaše življenje za drago nam domovino. Spominjajte se, da imate opraviti z močnim, pogumnim in zavratnim sovražnikom. Želim vam vsega dobrega. Blagoslovjam vas bratje in slavnemu polku sibirskih strelcev poklanjam podobo sv. Serafina, da moli za vas in vas spremlja na vseh vaših potih. Bratje, srečno, Bog, v katerega zaupajte, naj vas blagoslovlja!“ Nato je korakal mimo carja ves polk. Vojaki in množica so carja pozdravljali z viharnimi „Hura!“-klici. — Car je odzdravljaval z roko in klical vojakom: „Z Bogom, bratje!“ Na na tisoče broječo množico je napravilo to velikansko vtisek. Ko je car odhajal, pelo je na tisoče ljudi: „Bože carja hrani, silnej državi, carstvu na slavo nam!“

Narodno-gospodarske novice.

Kaj koristi in kaj stane gnojenje travnikov?

(Piše I. Bele.)

Čimdalje bolj uvidevajo kmetje, da je treba travnikom tudi gnojiti. Živinoreja ni sredstvo za pridobivanje živalskega gnoja. Živinoreja je pri sedanjih razmerah važen del kmetijske gospodarske produkcije. Ona je sredstvo, s pomočjo katerega zamore v kapitalistično strujo potisnjen kmet gotov denar iz celokupnih svojih gospodarskih sredstev pridobiti. Ni čuda da žele kmetje več živine rediti, torej več krme pridelati. Več krme se pa gospodarsko najbolje dobi, če se kmetijskim rastlinam v vsakem oziru dobro postreže, če se jim mej drugimi ugodnostmi tudi dovolj hrane ponudi.

Travnik je pri poprečnih razmerah naših kmetij večinoma rednik skoraj vseh ostalih zemljišč. Travnik zalaga s posredovanjem živinoreje polja in vinograde z za iste prepotrebni gnojem. Ti njegovi rejenci so pa nenasiitljivi, vedno in vedno zahtevajo od njega hrane. Če nima torej ta rednik zelo ugodnih razmerah, če ni znabiti zemlja od narave že posebno rodovitna ali če mu voda pri preplavanju ne donša novih moči itd., mora mu vendar enkrat zmanjkati. Tedaj začne pešati. Njegova pomanjkanja čutijo druge kulture, ki so navezane na dobroto travnika, čuti ga pa tudi lastnik posestva. Slednji mora se bolj truditi, bolj napenjati svoje fizične moči pa gre le rakovo pot. Če pa gnoji travnik z živalskim gnojem, ki je prišel pravzaprav od njega, vrne mu le izposojeno glavnico, kar pa potem drugod manjka. Kmetu ne kaže torej drugače, kakor da dobi za travnik redilnih snovi od zunaj in ima takih, ki so ceneje kakor so za njive, vinograde itd. potrebne.

V travniku ima kmet svojo tovarno enega važnega gnojila, imenom dušec. Ta za njive in vinograde velevažna tvarina je v kupčijskih gnojilih kaj draga. Detelje in metuljnice mu istega vsled posebno imenitne naravne naredbe nabirajo. To jim je pa morda le tedaj mogoče, če imajo dovolj potrebne hrane, obstoječe iz fosforove kisline in kalija poleg primerne apna. V tej posebnosti tiči velika važnost, če kmet gnoji svoje travnike z umetnim gnojem. Ne prihrani si na travniku le dušec, kateri mu drugod bolje stori, temveč s travnikom celo pridobi za gospodarstvo toliko važnega dušca. Gnojenje travnikov z živalskim gnojem, gnojnico itd., je torej po teh načelih nekaka gospodarska potrata, kajti troši se za travnike manj važen, za druge kulture pa prepotraben dušec. Da se s temi gnojili včasih vmes poseže, je tuintam sicer prav umestno, a v principu kaže pa le bolj s fosforovo kislino in kalijem travnikom gnojiti. O koristi takega gnojenja se je že tudi pri nas prepričalo premnogo kmetov, ki pa še niso imeli vsi prilike razun prvotnega vpliva na travnik glede pridelka krme ali se niso potrudili še druge ugodne posledice opazovati.

(Dalje prihodnjič.)

Posojilnica v Rajhenburgu

ima v soboto, 19. marca ob 3. uri popoldne (oziroma ob pol 4. uri, ako bi ne bilo ob 3. uri sklepčnosti)

redni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Letni račun za l. 1903.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Predlogi.

(76) 1

St. 188.

(62) 1

Razpis natečaja.

(Mesta nadučiteljev, šolskega vodje in učiteljice ročnih del).

S pričetkom poletnega tečaja 1904 se bodo sledeča mesta nadučiteljev, učitelja in mesto učiteljice ženskih ročnih del stalno popolnila:

a) Na dvorazrednih ljudskih šolah II. krajevnega razreda v Št. Petru nad Laškim, pošta Laško, in v Št. Rupertu nad Laškim, pošta Št. Jurij ob juž. žel., po eno mesto nadučitelja;

b) na enorazredni ljudski šoli pri Sv. Miklavžu, pošta Laško, III krajevni razred, mesto učitelja (šolskega vodje);

c) na štirirazredni ljudski šoli v Ljubečni pri Celju mesto form usposobljene učiteljice ženskih ročnih del z obveznostjo poučevanja 6 ur na teden proti letni nagradi skupnih 287 K, event. mesto pomožne učiteljice ženskih ročnih del z enako obveznostjo poučevanja proti letni nagradi po 153 K.

Pravilno opremljene prošnje se imajo po stavnim službenim potom vložiti do 10. marca 1904 pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

CELJE, dne 6. svečana 1904.

Oddaja šolske stavbe.

Staba nove 4. razredne šole z učiteljskim stanovanjem itd. v Pišecah, okr. Brežice, se odda po pismeni minuentni dražbi do 15. marca t. l. posameznim podjetnikom, eventuelno enemu samemu, in sicer tako:

1. Podjetnik zidarske stroke ima prevzeti zraven zidarskih del tudi preskrbitev klesarskih in glinastih izdelkov (Steinmetz- und Steinzeig lieferung), ter železa, traverz in kovaškega dela. Proračun zidarskih del znaša K 18 927 09

"	železa, traverz in kovaškega dela	"	1412 04
"	klesarskih izdelkov	"	959 08
"	glinastih	"	402 —
2.	za tesarska dela z lesom vred znaša	"	5222 07
3.	za mizarska ključavničarska, steklarska in barvarska dela z materialom	"	6258 60
4.	za slikarska dela znaša	"	418 —
5.	za kleparška dela znaša	"	594 61

Vsakteremu stoji prosto, staviti ponudbe za poedina strokovna dela in podjetja, ali za več, tudi vseh 5 vkup. Kdor želi prevzeti več strokovnih del ali tudi celo stavbo, staviti mu je ponudbo specificirano čez vse stroke, katere želi prevzeti.

Ponudbe morajo imeti:

1. ime, stan in bivališče ponudnika;
2. 10% varščine v gotovini ali v hranilni knjigi ali v vrednostnih papirjih;
3. zniževalne % od proračunjenega zneska;
4. izrečno izjavo, da so mu načrt, troškovnik in pogoji popolnoma znani in da se njim brezpogojno podvrže;
5. en cenilni list od strokovnih in navadnih delavcev ter čez enote materiala, po katerih bi se računali od dneva za eventuelna, v proračunu nenastavljena dela in izdelke.

Daljni pogoji, troškovnik in načrt so na ogled vedno pri krajnem šol. svetu v Pišecah. Pogoji in načrti, pa brez troškovnika tudi pri o. kr. okrajnem glavarstvu, oziroma pri okr. šol. svetu v Brežicah. Ponudbe je takoj pošiljati na krajni šolski svet Pišce, na katere se bo pošto povratno glede stališča popustnih % odgovarjalo.

Krajni šolski svet Pišce

dne 7. februarja 1904

(58) 1

za predsedništvo: Agrež.

Vizitnice

priporoča tiskarna Dragotin Hribarja v Celju.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Narodne hranilnice in posojilnice v Radečah pri Zidanem mostu“

ki se boče vršil

v nedeljo, dne 8. sušca 1904

— v posojilnični pisarni v Radečah. —

Dnevni red:

1. Odobrenje letnega računa za leto 1903.
2. Nadomestna volitev načelstva.
3. Slučajnosti.

Radeče, dne 14. svečana 1904.

(67) 1

Načelstvo.

Natakar

oženjen, slovenske narodnosti, katerega žena prevzame kuhinjsko gospodarstvo na lastni račun, sprejme se v večji gostilni na Spod. Štajarskem.

Položiti je kavcije 1000 K.

Prednost imajo oženjenci brez otrok.

Ponudbe sprejema do 1. marca 1904

upravnštvo „Domovine“.

(72) 1

Oddaja stavbe.

Pri šolskem poslopu v Rajhenburgu se bode zgradili 2 novi učni sobi.

Stroški za zgradbo, notranjo opravo, z ne kaj popravili na sedanjem šolskem poslopu so proračunjeni v skupnem znesku na 13.600 K.

Vsa dela se oddajo le enemu podjetniku; 10 odstotkov varščine v gotovini ali pa v hranilni knjigi.

Vsa zgradba mora biti izvršena do 15. septembra t. l.

Pismene ponudbe z minuendo popustom je vpsolati do 15. marca krajnemu šol. svetu v Rajhenburgu, kjer so tudi na ogled stavbeni črteži, stavbeni pogoji in podrobni stroškovni proračun posameznih strok

Kraj. šol. svet v Rajhenburgu, 15. svečana 1904

(71) 3-1

Mihael Vutkovič, načelnik.

V najem

se da gostilna z njivami in vrti. — Več pove upravnštvo „Domovine“.

Vabilo

na

občni zbor

„Posojilnice v Vojniku“

registrirane zadruge z neomejeno zavezo“

ki se boče vršil

dne 28. svečana t. l. ob 3. uri popoldne

v posojilnični pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbora.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi.

(70) 1

ODBOR.

Sadno drevje

visoko, stebelno in pritlikovo, jablane in hruške najboljših vrst prodaja

Tom. Grah, v Ponikvi ob južni žel. (63) 4-1

Hiša

z vsemi gospodarskimi poslopi, vrtom, travnikom in hosto v Žalcu št. 15 je pod ugodnimi pogoji

— naprodaj. —

Vse natančnejše se izve pri Jakobu Gajbiču v Dobrišivasi št. 6 (37) 6

Kava in čaj

iz prve roke, t. j. neposredno od sadilca

kave in čaja, (54) 12-1

torej s popolnim jamstvom za pristno in nepokvarjeno kavo in čaj.

NAJNIŽJE CENE.

Najino dosti čez 100.000 orolov veliko posetstvo se obdeluje najracionalnejše. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in izdatne.

Kava: Javaflor, najfinejša, 4¹/₂ kg gld. 6.65, fina, 4¹/₂ kg gld. 5.90. Java-brasil-mešanica 4¹/₂ kg gld. 5.40. Čaj 1 kg gld. 2.80, 4¹/₂ — in 5.50. — Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju. Cenik zastoj in poštnine prosto.

Turk & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiji

— v Trstu —

Via dell'acquedotto 62.

Poljedelei, vinogradniki in živinorejci

pozor!

Tomažovo žlindro

Starckovo klajno

trgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič, Celje.

Bogata zaloga raznovrstne železnine, poljedelskega orodja in strojev.

TRSNE ŠKARJE!

kakor druga umetna gnojila za travnike, polja, hmelj in vinograde;

ali redilno apno, najboljši podpomoček za dobro rejenje domačih živali, priporoča in pošilja navodila brezplačno

«Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptui, registrirane zadruge z neomejeno zavezo»
za **XX. poslovno leto 1903.**

Aktiva (Imetje)		K	v	Pasiva (Dolgovi)		K	v
1	Račun pisarniškega inventarja:			1	Račun deležev:		
	Stanje vrednosti inventarja dne 31. decembra 1903	112	45		Stanje glavnih deležev 31. decembra 1903 K 4.000—		
2	" posojil:				Stanje oprav. deležev 31. decembra 1903	80 121'60	60
	Stanje dne 31. decembra 1903	1,761.445	89	2	" hranilnih vlog:		
3	" naloženega denarja pri raznih denarnih zavodih:				Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred dne 31. decembra 1903	2,117.898	03
	Stanje dne 31. decembra 1903	324 748	94	3	" obresti:		
4	" vrednostnih papirjev:				Za l. 1904 predplačane obresti od posojil K 15.355 68		
	Stanje dne 31. decembra 1903	128 300	—		Stanje nevzdignjenih obresti glavn. deležev 31. dec. 1903 243—	15.598	68
5	" obresti:			4	" splošnega rezervnega zaklada:		
	Vrednost kuponov dne 31. decembra 1903 K 2 928'50				Stanje dne 31. decembra 1903	31 665	70
	Stanje zaostalih obresti od posojil dne 31. dec. 1903 17 861'52	20 790	02	5	" posebnega rezervnega zaklada za slučajne izgube:		
6	" nerabljenih knjižic:				Stanje dne 31. decembra 1903	189.107	30
	Stanje dne 31. decembra 1903	266	28	6	" pokojninskega zaklada za uradnike:		
7	" splošnega rezervnega zaklada:				Stanje dne 31. decembra 1903	20 840	64
	Stanje splošnega rezervnega zaklada naloženega na hranilno knjižico št. 9981 dne 31. decembra 1903	31 426	70	7	" izgube in dobička:		
8	" hiš:				Čisti dobiček leta 1903	13 124	63
	I. Hiša vl. št. 346 d. o. Ptuj:						
	Stanje vrednosti hiše 31. decembra 1903 K 89 478'66						
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. dec. 1903 713'20	90 191	86				
	II. Hiša vl. št. 52 d. o. Ptuj:						
	Stanje vrednosti hiše dne 31. decembra 1903 K 12 239'93						
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. dec. 1903 123'65	12.363	58				
	III. Hiša vl. št. 115 d. o. Ptuj:						
	Stanje vrednosti polovice hiše dne 31. decembra 1903	31 363	20				
	IV. Hiša vl. št. 253 d. o. Ptuj:						
	Stanje vrednosti hiše dne 31. dec. 1903	16 000	—				
9	" blagajne:						
	Gotovina dne 31. decembra 1903	55 347	56				
		2,472.356	48			2,472.356	48

V Ptuj, dne 31. decembra 1904

Ravnateljstvo.

Služba cerkovnika

se zamore nastopiti v Vojniku. Letna plača 600 K. Oženjeni imajo prednost. Prošniki se naj osebno oglasijo pri župnem uradu v Vojniku
(68) 2—2 do 1. marca 1904

Kdor bi si rad napravil ob večji železniški postaji na Kranjskem cvetočo

trgovino

na drobno in debelo in ima nekaj kapitala, ima sedaj priložnost. Z lahkoto se doseže promet 100.000 K in več.

Za pogoje je vprašati pod „N. 42“
na uredništvo tega lista (64) 3-2

Vse stroje

za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje,
z mešalom za mešanico iz bakra in vapna, tako
da se naenkrat na dve strani brizga,
brizgalnice (štrcaljke) za sadno drevje z na-
tanko namerjeno petrolmešanico,
svetilnice na aceten, da se ulove leteči hrošči,
hidravlične stiskalnice za vino,
stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom,
stroje za drobljenje stiskalnice,

• • • • • čisto nove mline za grozdje, • • • • •

✶ nove priprave proti peronospori in za žveplanje, ✶

✠ sesalke za vino, ✠ cevi za vino, ✠ kakor tudi vse druge stroje * * * * *
* * * * * za poljedelstvo kot ✠
zbiralnike (trieure), mlatilnice, vitale (gepel) itd. razpošilja kot specialitete

po najnižjih tovarniških cenah.

IG. HELLER, DUNAJ, II. Praterstrasse 49.

* Ceniki zastonj in franko. *

(47) 16-2

* Dopisuje se v vseh jezikih. *

Nova trgovina!

ROBERT DIEHL, CELJE

Graška cesta 43
(„Stadt Graz“)

priporoča slavnemu občinstvu svoje najboljše izdelke, kakor: **Najfinejšo slivovko raznih let, najizbornejši tropinovec, kranjski brinovec, vinsko žganje, rum raznih vrst, najboljše kakovosti.** ===

===== Vzorci po zahtevi na razpolago. =====

Bogata zaloga najfinejših likerjev ter konjakov.

Nadalje kupujem različne kože kakor: **goveje, telečje in ovčje** ter vseh divjačin.

NA DEBELO IN DROBNO!

(78) 2-1

NA DEBELO IN DROBNO!